

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 63/16

Luksemburg, 14 czerwca 2016 r.

Wyrok w sprawie C-308/14
Komisja / Zjednoczone Królestwo

Zjednoczone Królestwo może wymagać, aby beneficjentom świadczeń rodzinnych i ulgi podatkowej na dziecko przysługiwało prawo pobytu w tym państwie członkowskim

Chociaż warunek ten należałoby uznać za dyskryminację pośrednią, jest on uzasadniony koniecznością ochrony finansów przyjmującego państwa członkowskiego

Rozporządzenie w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego¹ ustanawia szereg wspólnych zasad, które powinny być przestrzegane w ustawodawstwach państw członkowskich w tym obszarze tak, aby poszczególne systemy krajowe nie stawały w niekorzystnej sytuacji osób, które korzystają z prawa do swobodnego przepływu i pobytu w ramach Unii. Jedną ze wspólnych zasad, których państwa członkowskie muszą przestrzegać jest zasada równego traktowania. W konkretnym obszarze zabezpieczenia społecznego zasada równego traktowania została wyrażona w postaci zakazu jakiegokolwiek dyskryminacji ze względu na przynależność państwową.

Do Komisji wpłynęły liczne skargi obywateli Unii niebędących obywatelami brytyjskimi a zamieszkujących w Zjednoczonym Królestwie. Osoby te informowały o fakcie, że właściwe organy brytyjskie odmówiły przyznania im określonych świadczeń społecznych ze względu na to, że nie przysługiwało im prawo pobytu w tym państwie. Komisja wniosła przeciwko Zjednoczonemu Królestwu skargę o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, gdyż uznała, że brytyjskie ustawodawstwo nie jest zgodne z przepisami rozporządzenia. Komisja utrzymywała w istocie, że brytyjskie ustawodawstwo wprowadza wymóg sprawdzenia, czy osoby składające wnioski o określone świadczenia społeczne – wśród nich świadczenia rodzinne, takie jak zasiłki rodzinne oraz ulgę podatkową na dzieci², będące przedmiotem omawianej sprawy – przebywają zgodnie z prawem na terytorium brytyjskim. Zdaniem Komisji warunek ten jest dyskryminujący i sprzeczny z duchem rozporządzenia, ponieważ bierze ono pod uwagę wyłącznie zwykle miejsce zamieszkania wnioskodawcy.

Odnosząc się do tych argumentów i powołując się na wyrok w sprawie *Brey*³, Zjednoczone Królestwo podniosło, że przyjmujące państwo członkowskie może słusznie wymagać, by świadczenia społeczne były przyznawane wyłącznie tym obywatelom Unii, którzy spełniają warunki niezbędne do posiadania prawa pobytu na jego terytorium, które to warunki zostały zasadniczo ustanowione w jednej z dyrektyw Unii⁴. Z drugiej strony, mimo że Zjednoczone Królestwo przyznało, iż spełnienie warunków dających prawo do rozpatrywanych świadczeń społecznych jest łatwiejsze w wypadku jego własnych obywateli (którzy z definicji posiadają prawo pobytu w tym

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 166, s. 1).

² Zasiłki rodzinne („child benefit”) oraz ulga podatkowa na dziecko („child tax credit”) są świadczeniami pieniężnymi finansowanymi z podatków, a nie ze składek beneficjentów. Ich wspólnym celem jest przyczynienie się do pokrycia wydatków rodzinnych. Dla celów przyznania obu tych świadczeń ustawodawstwo brytyjskie wymaga, żeby wnioskodawca przebywał w Zjednoczonym Królestwie. Warunek ten jest spełniony jedynie wówczas, gdy: a) wnioskodawca fizycznie znajduje się w Zjednoczonym Królestwie; b) ma miejsce zamieszkania w Zjednoczonym Królestwie oraz c) przysługuje mu prawo pobytu w Zjednoczonym Królestwie.

³ Wyrok Trybunału z dnia 19 września 2013 r. w sprawie *Brey* (C-140/12).

⁴ Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. L 158, s. 77).

państwie), to twierdziło, że w każdym razie warunek związany z prawem pobytu jest proporcjonalnym środkiem mającym zagwarantować, że świadczenia będą wypłacane osobom wystarczająco zintegrowanym w Zjednoczonym Królestwie.

Dzisiejszym wyrokiem **Trybunał oddalił skargę Komisji**.

Trybunał stwierdził przede wszystkim, że rozpatrywane świadczenia są świadczeniami z zakresu zabezpieczenia społecznego, a tym samym wchodzą w zakres stosowania rozporządzenia.

Następnie, Trybunał oddalił główny argument Komisji, zgodnie z którym brytyjskie ustawodawstwo wprowadzało dodatkowy warunek obok zawartego w rozporządzeniu warunku zwykłego miejsca zamieszkania.

W tym względzie Trybunał przypomniał, że kryterium zwykłego miejsca zamieszkania w rozumieniu rozporządzenia nie stanowi warunku niezbędnego do tego, by móc korzystać ze świadczeń, lecz „normę kolizyjną”, która ma na celu uniknięcie jednoczesnego stosowania kilku krajowych ustawodawstw do określonej sytuacji oraz zapobieżenie pozbawieniu ochrony osób, które skorzystały z prawa do swobodnego przepływu. Zdaniem Trybunału, rozporządzenie nie wprowadza wspólnego systemu zabezpieczenia społecznego, lecz pozostawia odrębne systemy krajowe. Nie ustanawia tym samym materialnych warunków, od których zależy istnienie prawa do świadczeń, ponieważ do ustawodawstwa każdego państwa członkowskiego należy zasadniczo ustalenie tych warunków. W tych ramach Trybunał stwierdził, że **nic nie stoi na przeszkodzie temu, by przyznawanie świadczeń społecznych obywatelom Unii, którzy nie są czynni zawodowo, było uzależnione od wymogu spełnienia przez nich warunków posiadania prawa do legalnego pobytu w przyjmującym państwie członkowskim.**

Odnosnie do pomocniczego argumentu Komisji, zgodnie z którym kontrola prawa pobytu stanowi dyskryminację, Trybunał orzekł że **warunek prawa pobytu w Zjednoczonym Królestwie tworzy nierówne traktowanie**, ponieważ obywatele brytyjscy mogą go łatwiej spełnić niż obywatele innych państw członkowskich.

Jednakże Trybunał stwierdził, że **takie odmienne traktowanie może być uzasadnione** zasługującym na ochronę celem, takim jak **konieczność ochrony finansów przyjmującego państwa członkowskiego**, pod warunkiem, że nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

W tym względzie Trybunał stwierdził, że organy krajowe dokonują weryfikacji legalności pobytu zgodnie z warunkami ustanowionymi w dyrektywie o swobodnym przemieszczaniu się obywateli Unii. Tym samym, organy brytyjskie nie przeprowadzają tej kontroli regularnie w odniesieniu do każdego wniosku, lecz tylko w razie wątpliwości. Wynika z tego, że **warunek nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia zasługującego na ochronę celu realizowanego przez Zjednoczone Królestwo, czyli konieczności ochrony jego finansów.**

UWAGA : Skarga o stwierdzenie uchybienia państwa członkowskiego jest kierowana przeciwko państwu członkowskiemu, które uchybiło zobowiązaniom wynikającym z prawa Unii, przez Komisję lub inne państwo członkowskie. Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości stwierdzi uchybienie, państwo, którego to dotyczy, powinno jak najszybciej zastosować się do wyroku.

Jeżeli Komisja uzna, że państwo członkowskie nie zastosowało się do wyroku, może wnieść nową skargę i domagać się sankcji finansowych. Jednak w sytuacji nieprzekazania Komisji krajowych środków transpozycji dyrektywy Trybunał Sprawiedliwości może, na jej wniosek, nakładać kary pieniężne już na etapie pierwszego wyroku.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106